

SaferInternet4Kids.gr

WWW

ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

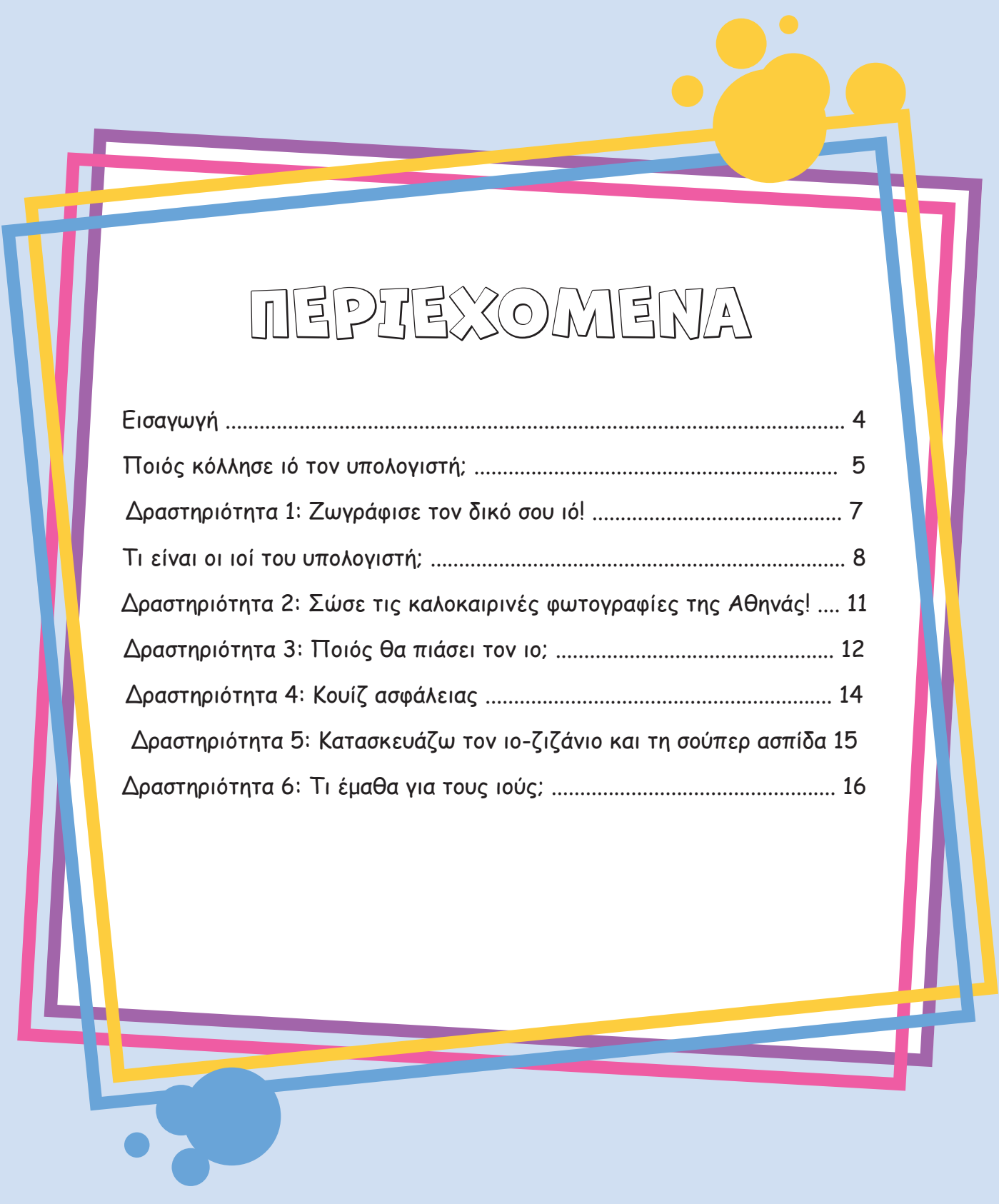

ΤΕΥΧΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Η ΑΛΕΠΟΥ ΑΣΦΑΛΙΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΨΗΦΙΑΚΑ ΖΙΖΑΝΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	4
Ποιός κόλλησε ιό τον υπολογιστή;	5
Δραστηριότητα 1: Ζωγράφισε τον δικό σου ιό!	7
Τι είναι οι ιοί του υπολογιστή;	8
Δραστηριότητα 2: Σώσε τις καλοκαιρινές φωτογραφίες της Αθηνάς!	11
Δραστηριότητα 3: Ποιός θα πιάσει τον ιο;	12
Δραστηριότητα 4: Κουίζ ασφάλειας	14
Δραστηριότητα 5: Κατασκευάζω τον ιο-ζιζάνιο και τη σούπερ ασπίδα	15
Δραστηριότητα 6: Τι έμαθα για τους ιούς;	16

“

Γεια σας, παιδιά!
Το διαδίκτυο είναι μαγικό!
Μπορούμε να παίξουμε, να μάθουμε, να
μιλήσουμε με φίλους και να δούμε αστεία βίντεο.
Όμως... κάποιες φορές κρύβονται και ζιζάνια
εκεί μέσα — μικροί μπελάδες που λέγονται ιοί
και κακόβουλα προγράμματα.

Μην ανησυχείτε! Η αλεπού Ασφαλίνα,
η πιο έξυπνη αλεπού του κυβερνοχώρου,
είναι εδώ για να μας δείξει:

- πώς να προστατεύουμε τον υπολογιστή μας,
- πώς να ξεχωρίζουμε τις παγίδες και
- πώς να τα κάνουμε όλα αυτά παίζοντας και γελώντας!

”

ΤΙ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ;
ΓΡΙΦΟΥΣ, ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ, ΙΣΤΟΡΙΕΣ,
ΚΟΥΙΖ ΚΑΙ ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ
ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΣΑΝ ΕΣΑΣ!

ΠΑΜΕ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΛΕΠΟΥ
ΑΣΦΑΛΙΝΑ ΝΑ ΚΑΘΑΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟ
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΑΠΟ ΤΑ ΖΙΖΑΝΙΑ!

ΠΟΙΟΣ ΚΟΛΛΗΣΕ ΙΟ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ;

Η Αθηνά μόλις είχε φτιάξει ένα πολύχρωμο σχέδιο στον υπολογιστή της για την εργασία της. Το έδειξε χαρούμενη στην αλεπού Ασφαλίνα, που του έριξε μια ματιά και ενθουσιάστηκε.

«Μπράβο, Αθηνά!» είπε η έξυπνη αλεπού. «Είναι υπέροχο!»

Ξαφνικά, η οθόνη τρεμόπαιξε και το σχέδιο... χάθηκε!

Η Αθηνά πάτησε με αγωνία τα κουμπιά. Τίποτα.

Ο υπολογιστής είχε γίνει πολύ αργός και κάποια εικονίδια αναβόσβηναν.

«Τι συμβαίνει;» ρώτησε η Αθηνά φοβισμένη.

Ο Ερμής και η Άρτεμη, τα δύο σκυλάκια της, κρύφτηκαν κάτω από το τραπέζι.

Η αλεπού Ασφαλίνα πλησίασε και φόρεσε το «Κυβερνοκαπέλο Ελέγχου» της.

«Υποψιάζομαι... ότι ο υπολογιστής σου κόλλησε έναν... ιό!»

«Ιό; Σαν αυτούς που μας κάνουν να φταρνιζόμαστε;» γάβγισε ο Ερμής.

«Κάπως έτσι!» χαμογέλασε η αλεπού Ασφαλίνα.

«Ο ιός του υπολογιστή είναι ένα κακόβουλο μικρό πρόγραμμα που μπήκε μέσα χωρίς να το καταλάβουμε. Μπορεί να κάνει τον υπολογιστή να αρρωστήσει!»

«Τι κάνει δηλαδή;» ρώτησε η Άρτεμη με περιέργεια.

Η αλεπού Ασφαλίνα άρχισε να μετράει με τα δαχτυλάκια της:

1. τον κάνει αργό σαν χελώνα,
2. του σβήνει αρχεία ή τα κρύβει,
3. ανοίγει παράθυρα με διαφημίσεις χωρίς να ρωτήσει,
4. και μερικές φορές μπορεί να παρακολουθεί τι κάνουμε!

Η Αθηνά άνοιξε διάπλατα τα μάτια της.

«Και πώς μπήκε; Δεν του άνοιξα την πόρτα!»

«Μπορεί να μπήκε όταν πάτησες κατά λάθος σε κάποιο ύποπτο κουμπί ή κατέβασες κάτι χωρίς να το τσεκάρεις», της εξήγησε η αλεπού Ασφαλίνα.

Και τώρα, δράση!

Η έξυπνη αλεπού άνοιξε το πρόγραμμα προστασίας (antivirus) και έκανε σάρωση.

Ο υπολογιστής άρχισε να «γουργουρίζει» και η οθόνη έδειξε:

Ένας ιός βρέθηκε και εξουδετερώθηκε!

Όλοι πανηγύρισαν!

«Σαν να πήρε ο υπολογιστής σου σιρόπι και έγινε καλά!» φώναξε ο Ερμής.

Η Άρτεμη έκανε μια τούμπα από τη χαρά της.

Από εκείνη τη μέρα...

Η Αθηνά έμαθε:

- Ποτέ δεν ανοίγουμε περίεργα μηνύματα ή εικόνες.
- Ρωτάμε τους γονείς ή τους δασκάλους μας πριν κατεβάσουμε κάτι.
- Και κάνουμε συχνά έλεγχο με το πρόγραμμα προστασίας!

“

Οι ιοί είναι αόρατοι
μπελάδες, αλλά αν είσαι
έξυπνος και προσεκτικός,
δεν σε αγγίζουν ποτέ!

”

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1:

ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΤΟΝ ΔΙΚΟ ΣΟΥ ΙΟ!

Οι ιοί του υπολογιστή είναι σαν μικρά ζιζάνια που μπαίνουν μέσα στον υπολογιστή και κάνουν ζημιές!

- Άλλος σβήνει τα παιχνίδια σου...
- Άλλος κάνει την οθόνη να τρεμοπαίζει...
- Άλλος γεμίζει την οθόνη με διαφημίσεις!

Μπορείς να τους φανταστείς; Πώς μοιάζουν; Ζωγράφισε τον δικό σου φανταστικό κακό ιό υπολογιστή! Μπορείς να του δώσεις: παράξενο όνομα (π.χ. «σβηστρούλης»), να του φτιάξεις κεραίες στο κεφάλι ή παράξενα πόδια, να χρησιμοποιήσεις παράξενα χρώματα και να προσθέσεις ό,τι άλλο φανταστείς!

Όνομα του ιού:

Τι κάνει αυτός ο ιός;

.....
.....

Τι μπορούμε να κάνουμε για να τον σταματήσουμε;

.....
.....
.....

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΙΟΙ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ;

“ Στο διαδίκτυο μπορείς να βρεις πάρα πολλά ωραία πράγματα: παιχνίδια, βίντεο, γνώσεις, μουσική και άλλα!

Αλλά, όπως και στον πραγματικό κόσμο, υπάρχουν και κάποια πράγματα που δεν είναι τόσο καλά...

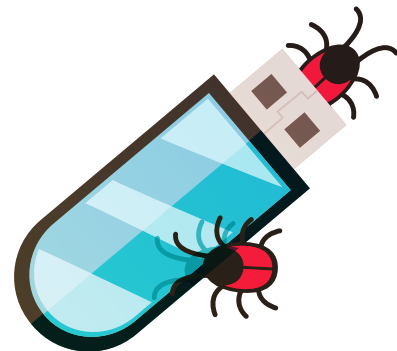
Ένα από αυτά είναι οι ιοί υπολογιστών. Δεν είναι σαν τους ιούς που μας κάνουν να φταρνιζόμαστε, αλλά κάνουν τον υπολογιστή να «αρρωσταίνει»!

”

ΠΟΥ ΚΡΥΒΟΝΤΑΙ ΟΙ ΙΟΙ;

Οι ιοί είναι σαν μικρά ζιζάνια – μπαίνουν στα κρυφά στον υπολογιστή μας.

- ⇒ Κρύβονται σε περίεργα e-mail με συνημμένα αρχεία.
- ⇒ Ή σε κουμπιά που λένε «Πάτα εδώ για να κερδίσεις!»
- ⇒ Μερικές φορές, απλώς ανοίγοντας μια ύποπτη ιστοσελίδα, μπορεί να μπουν μέσα!

ΠΟΙΟΣ ΤΟΥΣ ΦΤΙΑΧΝΕΙ;

Δυστυχώς, κάποιοι άνθρωποι τους δημιουργούν επίτηδες.

- ⇒ Μερικοί για πλάκα.
- ⇒ Άλλοι για να κατασκοπεύσουν, να κλέψουν πράγματα ή ακόμα και για να ζητήσουν χρήματα!

ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΙΟΙ;

Οι ιοί μπορεί να κάνουν διάφορα:

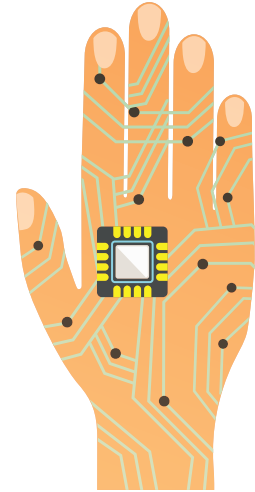
- ⇒ Να κάνουν τον υπολογιστή αργό σαν χελώνα.
- ⇒ Να σβήνουν αρχεία ή να τα κλειδώνουν.
- ⇒ Να ανοίγουν ενοχλητικά παράθυρα με διαφημίσεις.
- ⇒ Να σας εμποδίζουν να παίξετε ή να δουλέψετε.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΟΥΜΕ;

Είναι εύκολο, αν είμαστε έξυπνοι και προσεκτικοί!

1. Μην ανοίγεις ποτέ περίεργα μηνύματα ή συνδέσμους.
2. Χρησιμοποίησε πρόγραμμα προστασίας (λέγεται antivirus - σαν ασπίδα για τον υπολογιστή!)
3. Κράτα αντίγραφα ασφαλείας των σημαντικών αρχείων σου - π.χ. σε USB.

ΘΥΜΗΣΟΥ:

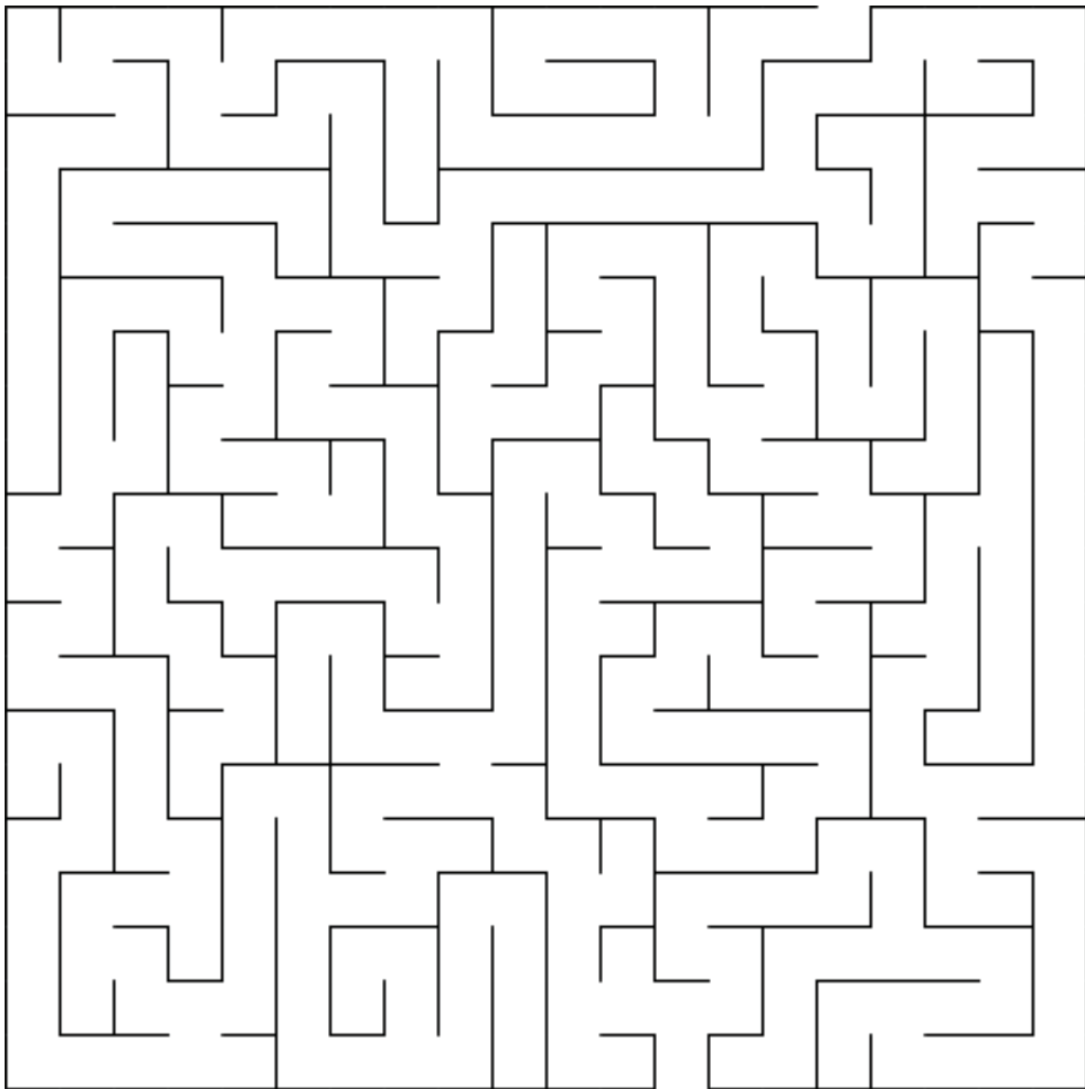
**ΟΙ ΙΟΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ
ΥΠΟΥΛΟΙ, ΑΛΛΑ ΕΣΥ ΕΙΣΑΙ
ΠΙΟ ΕΞΥΠΝΟΣ!**

**ΜΗΝ ΚΑΝΕΙΣ ΠΟΤΕ ΚΛΙΚ
ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΡΩΤΑ
ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ Η ΤΟΥΣ
ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ ΣΟΥ.**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: ΣΩΣΕ ΤΙΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ!

Η Αθηνά μόλις είχε τελειώσει ένα υπέροχο ψηφιακό άλμπουμ με φωτογραφίες από τις καλοκαιρινές της διακοπές. Ήταν έτοιμη να το δείξει στους φίλους της, όταν... Έκανε κλικ σε ένα περίεργο αρχείο με τίτλο "Δωρεάν αυτοκόλλητα" και... Ο υπολογιστής κόλλησε ιό! Η οθόνη σκοτείνιασε και όλες οι φωτογραφίες εξαφανίστηκαν! Ο Ερμής και η Άρτεμις άκουσαν την κραυγή της και έτρεξαν να βοηθήσουν!

Σκοπός τους; Να φτάσουν στο Antivirus Κουμπί, να διώξουν τον ιό και να σώσουν τις φωτογραφίες πριν ο ιός τις σβήσει για πάντα!

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΠΙΑΣΕΙ ΤΟΝ ΙΟ;

Τα παιδιά της τάξης χωρίζονται σε δύο ομάδες:

Ομάδα 1: Οι Δημιουργοί καρτών

Αποστολή τους είναι να σχεδιάσουν κάρτες με καταστάσεις από τον κόσμο του διαδικτύου.

- ➡ Άλλες θα είναι ασφαλείς (π.χ. "Ρώτησα έναν μεγάλο πριν κατεβάσω παιχνίδι")
- ➡ Κι άλλες θα είναι επικίνδυνες (π.χ. "Πάτησα σε κουμπί που έλεγε «ΔΩΡΕΑΝ ΠΙΤΣΑ!»")

Μπορούν να ζωγραφίσουν τις κάρτες ή να τις γράψουν.

Ομάδα 2: Οι Κυνηγοί ιών

Τα παιδιά στέκονται σε γραμμή.

Οι Δημιουργοί δείχνουν μία κάρτα κάθε φορά και τη διαβάζουν δυνατά.

Οι Κυνηγοί ιών πρέπει να αποφασίσουν:

- ➡ Αν είναι ασφαλής κάρτα κάνουν ένα βήμα μπροστά.
- ➡ Αν είναι επικίνδυνη κάρτα κάνουν ένα βήμα πίσω και φωνάζουν: «Προσοχή, ίσως είναι ιός!»

Τελική φάση:

Ο παίκτης που έφτασε πιο μπροστά κερδίζει το μετάλλιο «Ήρωας Κυβερνοασφάλειας»

Οι καλύτερες κάρτες μπαίνουν σε πίνακα ή φάκελο για επόμενη χρήση!

Μετά τον γύρο...

Οι ομάδες ανταλλάσσουν ρόλους! Τώρα οι παίκτες φτιάχνουν κάρτες και οι δημιουργοί παίζουν!

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4:

ΚΟΥΙΖ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ:

ΠΑΙΖΩ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΑΙ!

Κύκλωσε τη σωστή απάντηση!

1. Τι είναι ένας ιός υπολογιστή;

- A. Ένα αληθινό μικρόβιο που βγαίνει από την οθόνη
- B. Ένα πρόγραμμα που κάνει τον υπολογιστή να μην δουλεύει σωστά
- Γ. Ένα καινούριο παιχνίδι

2. Από πού μπορεί να έρθει ένας ιός;

- A. Από e-mail που δεν ξέρουμε ποιος το έστειλε
- B. Από την κασετίνα μου
- Γ. Από το χειροκρότημα της γιαγιάς

3. Τι μπορεί να κάνει ένας ιός στον υπολογιστή;

- A. Να τον κάνει πιο γρήγορο
- B. Να ανοίγει διαφημίσεις μόνος του
- Γ. Να τον μετατρέψει σε ψυγείο

4. Πώς μπορούμε να προστατευτούμε;

- A. Πατώντας όλα τα κουμπιά που βλέπουμε
- B. Ρωτώντας έναν μεγάλο και βάζοντας πρόγραμμα προστασίας
- Γ. Φωνάζοντας στην οθόνη «ΦΥΓΕ!»

5. Τι πρέπει να κάνω αν εμφανιστεί κάτι ύποπτο στην οθόνη;

- A. Να το πατήσω γρήγορα πριν φύγει
- B. Να το αγνοήσω και να συνεχίσω το παιχνίδι
- Γ. Να ζητήσω βοήθεια από έναν ενήλικα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΩ ΤΟΝ ΙΟ-ΖΙΖΑΝΙΟ ΚΑΙ ΤΗ ΣΟΥΠΕΡ ΑΣΠΙΔΑ!

Είσαι έτοιμος για μια
σούπερ αποστολή;

Σήμερα θα φτιάξουμε δύο κατασκευές:

1

Έναν δικό μας
κακό ιό του
Υπολογιστή

2

Μία Ασπίδα
Ασφαλείας για να
τον νικήσουμε!

Τι θα χρειαστώ:

- Χαρτόνια (ό,τι χρώμα θέλεις!)
- Ψαλίδι και κόλλα
- Ξυλομπογιές ή μαρκαδόρους
- Προαιρετικά: καλαμάκια, κουμπιά, καπάκια, σύρματα πίπας, glitter, αυτοκόλλητα

Πρώτα φτιάχνω τον Ιό μου!

⇒ Φαντάσου πώς θα ήταν ένας ιός αν είχε μορφή.

- Έχει πολλά μάτια ή κεραίες;
- Μήπως πετάει καλώδια από τα αυτιά;
- Τι χρώμα θα είχε;

⇒ Τον ζωγραφίζω, του δίνω όνομα και τον κάνω όσο πιο... τρομακτικό μπορώ! Π.χ. Ο Σβηστρούλης, Ο Μπερδευτής των Αρχείων, Ο Κλικοπαγίδας

Τώρα φτιάχνω την Ασπίδα μου!

⇒ Με ένα χαρτόνι φτιάχνω μια στρογγυλή ή τετράγωνη ασπίδα.

- ⇒ Εκεί πάνω γράφω κανόνες ασφάλειας που με βοηθούν να προστατεύω τον υπολογιστή μου:
- Δεν πατάω περίεργα κουμπιά
 - Ρωτάω τη μαμά ή τον δάσκαλο
 - Έχω πρόγραμμα προστασίας
 - Δεν ανοίγω άγνωστα e-mails
 - Την διακοσμώ με ό,τι μου αρέσει!

Στο τέλος...

⇒ Θα παρουσιάσω στους φίλους μου:

⇒ Τον κακό ιό που έφτιαξα και πώς η Ασπίδα μου τον σταματάει!

Αν θέλω, μπορώ να κολλήσω την ασπίδα μου στον τοίχο και να μπω στην ομάδα των «Ηρώων της Ψηφιακής Ασφάλειας»!

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6:

ΤΙ ΕΜΑΘΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΟΥΣ; ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΩ ΑΠΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΠΕΡΑ;

Τώρα που μάθαμε τόσα πράγματα για τους ιούς και το πώς να προστατεύουμε τον υπολογιστή μας, ήρθε η ώρα να σταματήσουμε λίγο και να σκεφτούμε...

Μπορείς να διαλέξεις και να απαντήσεις είτε με λόγια είτε με ζωγραφιές!

1. Τι ήταν αυτό που με εντυπωσίασε πιο πολύ;

2. Ποιο λάθος δεν θα κάνω ξανά όταν χρησιμοποιώ τον υπολογιστή;

3. Αν εμφανιστεί κάτι ύποπτο στην οθόνη μου, τι θα κάνω;

4. Ποιος ήρωας της δραστηριότητάς μου άρεσε περισσότερο (Ασφαλίνα, Ερμής, Άρτεμη, Αθηνά); Γιατί;

5. Τι μπορώ να πω σε έναν φίλο μου που δεν ξέρει τι είναι ιός υπολογιστή;

Ζωγράφισε τον εαυτό σου σαν Φύλακα του Υπολογιστή!

⇒ Φοράς ασπίδα;

⇒ Κρατάς antivirus λείζερ;

⇒ Έχεις δίπλα σου την αλεπού Ασφαλίνα;

Το διαδίκτυο είναι ένας
υπέροχος κόσμος. Ας τον
απολαύσουμε με όρια και
κανόνες, έτσι ώστε να
είμαστε ασφαλείς!